

ข้อคิดและข้อเสนอแนะ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐
เฉพาะด้านสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สิ่งแวดล้อม และการจัดการ

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.สีปพนนท์ เกตุทัต

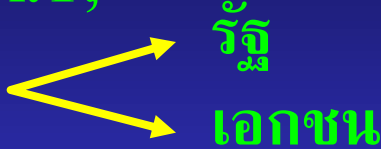
ประธานคณะกรรมการอำนวยการธนาคารสมอง
นายกสภามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
และ นายกสภามหาวิทยาลัยทักษิณ

บรรยายในการประชุมประจำปี ๒๕๔๘ ของ สศช.
ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี
ในวันศุกร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘

ประเด็นพิจารณา

๑. สภาพะเปลี่ยนแปลง ภูมิเศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน
สิ่งแวดล้อม
๒. สี ลักษณะของสังคมไทยที่ต้องอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
๓. แนวการพัฒนา มุ่งสังคมความรู้ อยู่ดี มีสุข มุ่งสังคมหลากหลาย
ผสมผสาน สมานฉันท์ มั่นคง และยั่งยืน
๔. สรุปล สันติ กับตนเอง กับเพื่อนร่วมโลก กับธรรมชาติ

๑. สภาวะเปลี่ยนแปลงรอบโลก : ความพอดี ระหว่าง โลกาภิวัตน์ และเครือข่ายความเข้มแข็งของชุมชน

- ❖ ภูมิเศรษฐศาสตร์ หลักเกณฑ์ใหม่ๆ
 - เงิน ▪ ทุน ▪ การรวมกลุ่มกิจการค้า ▪ การต่อรอง
- ❖ เทคโนโลยี ICT, BioT, MT, NanoT, Mol.T,
ความร่วมมือ R,D,T, Inno ↔ การศึกษา 
- ❖ พลังงาน : ราคาน้ำมัน, ราคาก๊าซ, พลังงานทางเลือกอื่น
- ❖ สิ่งแวดล้อม - ป่า, น้ำ, ดิน และ คน ชุมชน
- มลพิษในเมือง และคน

สรุป

ผลกระทบและสมรรถนะ เฝ้าจับโอกาสและปัญหาต่อ
สังคมไทย ที่ ลักษณะต่างกัน

๒.๑

สี่ ลักษณะของสังคมไทย

ลักษณะ	อาณาบริเวณ	ประชากร ร้อยละโดยประมาณ	GDP ร้อยละโดยประมาณ
๑) สังคมแข่งขัน (นักธุรกิจ-ผู้ประกอบการ Entrepreneur)	ในเมืองเป็นหลัก	๑๐	๕๐
๒) สังคมฐานานุภาพ (มนุษย์เงินเดือน)	ในเมืองเป็นหลัก	? ๕๐-๓๐ ?	? $\simeq$ ๓๐ ?
๓) สังคมพอเพียง ชุมชนเข้มแข็งมีผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นแกน	ชนบทเป็นหลัก	? ๓๐-๕๐ ?	? $\simeq$ ๑๕ ?
๔) สังคมด้อยโอกาส ยากจน ยากไร้ พิการ อพยพ ต่างวัฒนธรรม ฯลฯ	ทั้งชนบทและเมือง	๑๐	๕

๒.๒ ความเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อ สี่ สังคมต่างกัน

ความเปลี่ยนแปลง	แข่งขัน	ฐานานุภาพ	พอเพียง	ด้อยโอกาส
๑) ภูมิเศรษฐศาสตร์	ปรับตัวได้	พอตามทัน	มีภูมิคุ้มกัน	ตกขอบ
๒) เทคโนโลยี	ตามไม่ทัน แต่เชื่อสำเร็จรูป	ปรับได้เมื่อมีการ สนับสนุนพอ	พอปรับตัว มีภูมิคุ้มกัน	ตกหลุมดำ
๓) พลังงาน	เชื่อว่ารัฐช่วย	พอปรับตัว จำต้องปรับ	อยู่ได้ พลังงานทดแทน พลังงานทางเลือก	พอปรับตัว ทำ Bio diesel Bio Fuel ฯลฯ
๔) สิ่งแวดล้อม	รอให้รัฐช่วย	กำลังสำคัญ ช่วยดูแลได้	ไม่เป็นปัญหา เป็นตัวอย่างที่ดี แต่ระบบและรัฐ ไม่ใคร่เอื้อ	ตกหลุมดำ เพราะ กฎ ระเบียบ ไม่เอื้อ

๓.๑ **แนวการพัฒนา : วิเคราะห์ภาพรวม**

- แผนฯ ๑ - ๔

มุ่งเศรษฐกิจเป็นหลัก
- แผนฯ ๕

เริ่มมุ่งพัฒนาพื้นที่ ซึ่งดี แต่ไม่มีใครต่อเนื่อง ภาคปฏิบัติยังเน้น เศรษฐกิจ
- แผนฯ ๘

เริ่มมุ่งคนเป็นแกน แต่เผชิญวิกฤต กลับไปเน้นเศรษฐกิจอีก
- แผนฯ ๙

เริ่มมุ่งคนและเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มฟื้นจากวิกฤต เน้นสองทาง
แต่ภาคปฏิบัติยัง เศรษฐกิจ แข่งขัน และช่วยชนบทด้วยมาตรการต่างๆ
(แต่ก็ยังพึ่งตนเองไม่ได้)
- แผนฯ ๑๐

เขียนว่า พอเพียง แต่รายละเอียดยังมุ่ง แข่งขัน เป็นแกน มุ่งโอกาส ยังไม่ได้
- ข้อเสนอ

ลดความเหลื่อมล้ำ — ดำรงพลังงาน สิ่งแวดล้อม อื่นๆ
คน ชุมชน สังคมความรู้ เป็นแกน และพอดี ระหว่างพอเพียง
กับแข่งขัน

๓.๒ แนวการพัฒนา : สังคมความรู้อย่างมีคุณภาพ

ไม่เพียง

แต่อย่างมีขอบด้วย

คิดเป็น

คิดเป็น

ทำเป็น

แก้ปัญหาเป็น

ทำเป็น

คิดชอบ

ทำชอบ

แก้ปัญหาชอบ

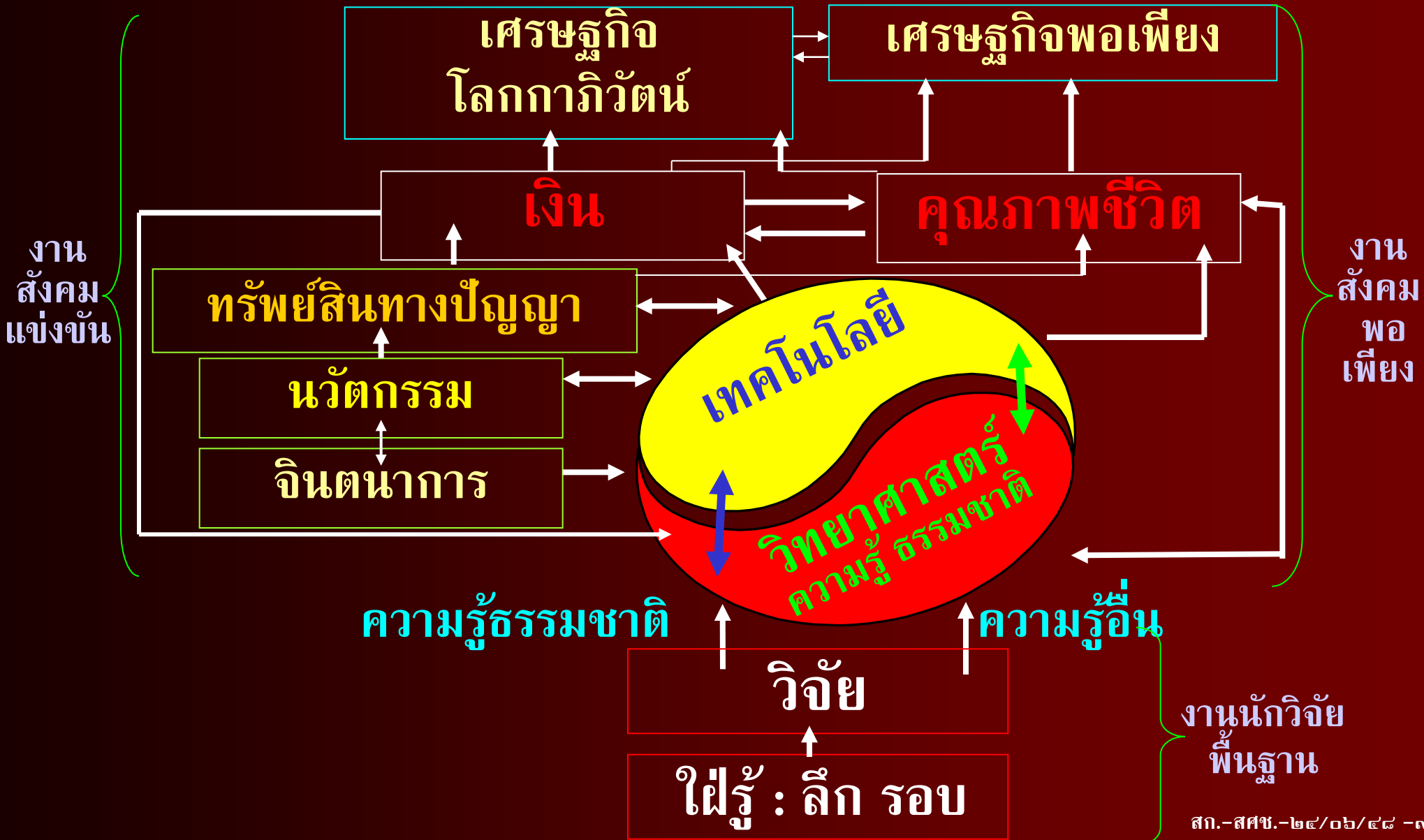
ชอบคืออะไร

- คนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์ - รูปธรรม
- คนส่วนใหญ่มีคุณธรรม จริยธรรมดีขึ้น - นามธรรม

๓.๓ แนวการพัฒนา : รู้อะไร (อย่างมีคุณภาพ)

๑. สื่อสารทำความเข้าใจ ๒-๓ ภาษา ฟัง-พูด อ่าน-เขียน
๒. คณิต วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์
๓. ทำมาหากินได้ จัดการเป็น
การจัดการ องค์กรปกติ องค์กรซับซ้อน (Chaordic) เครือข่าย
๔. เข้าใจ ต่างวัฒนธรรม
๕. เป็นผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี
 - ▶ เรียนรู้เร็ว ถ้าเรียนรู้ตามพัฒนาการเติบโตของสมอง Brain Based Learning ตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนตาย
 - ▶ มุ่ง อยู่ดีมีสุขในสังคมหลากหลายวัฒนธรรม

๓.๔ **แนวการพัฒนา : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับวิถีชีวิต**
ผสมผสาน แบ่งปัน-พอเพียง



๓.๕ แนวการพัฒนา สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : พื้นฐาน สังคมความรู้

ตามแผนกลยุทธ์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒๕๔๗-๒๕๕๖
(๑๒๘ หน้า) กรม. เห็นชอบ ๑๐ ก.ย. ๔๗

๑. พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจชุมชน และคุณภาพชีวิต
๒. พัฒนากำลังคน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถาบัน
๔. สร้างความตระหนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างกว้างขวาง
๕. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการ : หน่วยพัฒนานโยบาย หน่วยเดียว
เกี่ยวกับวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ การศึกษา

๓.๖



๓.๗ แนวการพัฒนา คน ชุมชน ร่วมสร้างสังคมความรู้ด้วยคุณภาพ

ต้อง

๑. คน มีทั้ง ๓ ลักษณะความรู้
๒. องค์กร/ชุมชน/สังคม ต้องเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยคุณภาพ
๓. ทั้งคน และองค์กรต้องร่วมสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้
กฎ ระเบียบ ฯลฯ
๔. ทั้งคน องค์กร และวัฒนธรรม ต้องมุ่งพัฒนาความรู้
และความอยู่ดีมีสุข ในความหลากหลายวัฒนธรรม

๔.

สรุป

ข้อคิด และข้อเสนอแนะ

เพื่อที่ประชุมพิจารณา

โดยมุ่งสร้าง

สังคมแห่ง ปัญญา และ การเรียนรู้ สู่ความมี

สันติ กับ ตนเอง

กับ เพื่อนร่วมโลก

กับ ธรรมชาติ